



**REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
W BYDGOSZCZY**

Bydgoszcz, dnia 28 stycznia 2016 r.

WOO.4233.1.2015.KŚ.65

DECYZJA

Na podstawie art. 71 ust. 1, ust. 2 pkt 1, art. 75 ust. 1 pkt 1 lit. i), art. 81 ust. 2 i 3 oraz art. 85 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r., poz. 1235 ze zm.), art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2016 r., poz. 23 t.j.), po rozpatrzeniu wniosku Gminy Miasto Włocławek, w imieniu której występuje Pełnomocnik Pan Janusz Granatowicz, o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach,

odmawiam

wydania zgody na realizację przedsięwzięcia pn.: „Zapewnienie bezpieczeństwa publicznego w rejonie stopnia wodnego Włocławek przy wykorzystaniu energii wody oraz poprawie potencjału ekosystemów wodnych i od wód zależnych”.

UZASADNIENIE

Gmina Miasto Włocławek, w imieniu której występuje Pełnomocnik Pan Janusz Granatowicz, w dniu 27 lutego 2015 r. złożyła wniosek (uzupełniony: 16 marca 2015 r.), w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia pn.: „Zapewnienie bezpieczeństwa publicznego w rejonie stopnia wodnego Włocławek przy wykorzystaniu energii wody oraz poprawie potencjału ekosystemów wodnych i od wód zależnych”, na podstawie przepisów ustawy z dnia 8 lipca 2010 r. o szczególnych zasadach przygotowania do realizacji inwestycji w zakresie budowli przeciwpowodziowych (Dz. U. z 2010 r. Nr 143, poz. 963 ze zm.).

W związku z art. 75 ust. 1 pkt 1 lit i) ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, dalej ustawa ooś, organem

właściwym do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach jest regionalny dyrektor ochrony środowiska.

Omawiane zadanie zostało zakwalifikowane zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2016 r., poz. 71), pod:

I. § 2 ust. 1:

- 1) pkt 35 zapory lub inne urządzenia przeznaczone do zatrzymywania i stałego retencjonowania (gromadzenia) nie mniej niż 10 mln m³ nowej lub dodatkowej masy wody;
- 2) pkt 36 budowle piętrzące wodę o wysokości piętrzenia nie mniejszej niż 5 m;

II. § 3 ust. 1:

- 1) pkt 5 elektrownie wodne;
- 2) pkt 7 stacje elektroenergetyczne lub napowietrzne linie elektroenergetyczne, o napięciu znamionowym nie mniejszym niż 110 kV, inne niż wymienione w § 2 ust. 1 pkt 6;

a także

- 3) pkt 60 drogi o nawierzchni twardej o całkowitej długości przedsięwzięcia powyżej 1 km inne niż wymienione w § 2 ust. 1 pkt 31 i 32 oraz obiekty mostowe w ciągu drogi o nawierzchni twardej, z wyłączeniem przebudowy dróg oraz obiektów mostowych, służących do obsługi stacji elektroenergetycznych i zlokalizowanych poza obszarami objętymi formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1-5, 8 i 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;
- 4) pkt 62 porty lub śródlądowe drogi wodne, inne niż wymienione w § 2 ust. 1 pkt 33;
- 5) pkt 65 budowle przeciwpowodziowe, z wyłączeniem przebudowy wałów przeciwpowodziowych polegającej na doszczelnieniu korpusu wałów i ich podłoża, w celu ograniczenia możliwości ich rozmycia i przerwania w czasie przechodzenia wód powodziowych, a także regulacja wód lub ich kanalizacja rozumiana jako zagospodarowanie wód umożliwiające ich wykorzystanie do celów żeglugowych;
- 6) pkt 86 lit. a) gospodarowanie wodą w rolnictwie polegające na melioracji łąk, pastwisk lub nieużytków,

7) pkt 86 lit. c) gospodarowanie wodą w rolnictwie polegające na melioracji na obszarze nie mniejszym niż 2 ha, innej niż wymieniona w lit. a oraz b, jeżeli:

- w odległości nie większej niż 1 km od granicy projektowanego obszaru meliorowanego w ciągu ostatnich 5 lat zmeliorowano obszar o powierzchni nie mniejszej niż 1 ha oraz
- łączna powierzchnia projektowanego obszaru meliorowanego oraz obszaru zmeliorowanego w ciągu ostatnich 5 lat wyniesie nie mniej niż 5 ha.

Odstąpiono od oceny zgodności przedmiotowego zamierzenia z ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, ponieważ analizowana inwestycja dotyczy realizacji zamierzenia w zakresie budowli przeciwpowodziowych, która w myśl art. 80 ust. 2 ww. ustawy ooś, nie wymaga stwierdzenia zgodności lokalizacji przedsięwzięcia z ustaleniami ww. planu, jeżeli został on uchwalony.

Na podstawie art. 17 ust. 3 ustawy o szczególnych zasadach przygotowania do realizacji inwestycji w zakresie budowli przeciwpowodziowych, tut. Organ w piśmie z dnia 27 marca 2015 r., poinformował Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, o złożeniu wniosku o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedmiotowego przedsięwzięcia.

Zgodnie z wnioskiem planowane przedsięwzięcie polega na budowie nowego stopnia wodnego oraz utworzeniu przepływowego zbiornika wodnego na rzece Wiśle, poniżej istniejącego stopnia wodnego Włocławek (ok. km 706 – wariant inwestorski) wraz z elektrownią wodną, na terenie gmin Raciążek i Czernikowo, powiat aleksandrowski, województwo kujawsko – pomorskie.

W ramach realizacji stopnia wodnego przewidziano następujące obiekty piętrzące wodę:

- a. jaz z zamknięciami,
- b. śluza żeglugowa z awanportami,
- c. elektrownia wodna,
- d. przewał lub zaporę czołową,
- e. zapory boczne (lub obwałowania),

a także obiekty pozwalające na migrację fauny przez stopień i utrzymanie ciągłości ekosystemu:

- f. dwie przepławki dla ryb (uniwersalna oraz dla łososia i troci),
- g. koryto obejścia.

W wyniku przegrodzenia rzeki Wisły ma nastąpić spiętrzenie jej wód (cofka) i utworzenie zbiornika przepływowego od nowego stopnia wodnego, aż do stopnia wodnego Włocławek.

Jak wynika z raportu, zakres zalewu w miejscach, gdzie to konieczne, przewidziano ograniczenie zaporami i obwałowaniami chroniącymi tereny wokół zbiornika przed zalaniem, a teren zawała odwadniany będzie poprzez system rowów i pompownie.

Zgodnie z treścią raportu, potrzeba realizacji przedsięwzięcia wynika z faktu, że istniejący stopień wodny Włocławek nie został zaprojektowany jako samodzielny, lecz miał stanowić pierwszy realizowany stopień kaskady. W efekcie jego samodzielnej pracy przez ponad 40 lat poziom wody w Wiśle we Włocławku stale się obniża. Nastąpiło także rozgęszczenie i wymywanie gruntu w zaporze czołowej, co zwiększa ryzyko katastrofy.

Jak wynika z raportu o oddziaływaniu na środowisko, celem przedsięwzięcia jest zapewnienie trwałego bezpieczeństwa stopnia wodnego Włocławek, poprzez podniesienie poziomu zwierciadła wody dolnej tego stopnia do rzędnej 46.0 m n.p.m. Cofka nowego stopnia „podeprze” istniejący, zmniejszając jego wysokość piętrzenia, a dzięki temu zmniejszając parcie hydrostatyczne na korpus zapory ziemnej wynikające z różnicy poziomów wody górnej i dolnej. Tym samym nastąpi trwała poprawa pracy i przywrócenie warunków, na jakie był projektowany istniejący stopień Włocławek.

Natomiast, dodatkowymi celami realizacji przedsięwzięcia uznano:

- a) powstrzymanie nadmiernej erozji wgłębnej poniżej stopnia wodnego Włocławek poprzez spiętrzenie wody na długości nowego zbiornika, dzięki czemu zostanie zabezpieczona infrastruktura liniowa przechodząca po dnie rzeki Wisły;
- b) poprawa potencjału ekosystemów wodnych i od wód zależnych;
- c) zwiększenie ochrony przeciwpowodziowej, czemu służyć będzie również budowa w wymaganych miejscach zbiornika zapór bocznych i obwałowań;
- d) zapewnienie regulowania odpływu z zespołu zbiorników poprzez prace nowego stopnia wodnego, a tym samym poprawy efektów gospodarki wodnej w tym przeciwpowodziowej dzięki współpracy dwóch stopni i zmniejszenie negatywnych zjawisk wywołanych gospodarką wodną pojedynczego, często remontowanego stopnia wodnego;
- e) zapewnienie „retencji jeziorowej” na długości nowego zbiornika;
- f) redukcja ryzyka powstania zatorów lodowych i likwidacja miejsc zwiększonej produkcji śryżu na długości nowego zbiornika wodnego;
- g) budowa przeprawy drogowej

Również zaplanowano możliwość realizacji celów poprzez:

- a) wykorzystanie energii wody, jako konsekwencji budowy stopnia oraz elementu rachunku ekonomicznego przedsięwzięcia;
- b) budowę drogi wodnej klasy Va (zgodnie z zaleceniem RZGW w Gdańsku) na odcinku nowego zbiornika wraz z budową śluzy żeglugowej o parametrach spełniających wymagania drogi wodnej tej klasy, z wykorzystaniem istniejącego koryta rzeki.

W związku z potrzebą zapewnienia usługi startu dla elektrowni konwencjonalnych (Bełchatów, Pątnów, Adamów, Konin), w przypadku awarii systemu elektroenergetycznego, przewidziano w projekcie budowę i uruchomienie elektrowni wodnej, wykorzystującej zasoby energetyczne spiętrzonych wód rzeki.

W ramach przeprowadzonej oceny oddziaływania przedstawiono analizy wybranych wariantów lokalizacyjnych przedsięwzięcia, w tym:

- wariant Przypust zaprojektowany w rejonie km 700 rzeki Wisły,
- wariant Nieszawa zaprojektowany w okolicach km 703 – 704 rzeki Wisły,
- wariant Siarzewo zaprojektowany w rejonie km 706-707 rzeki Wisły,
- wariant Siarzewo II zaprojektowany w rejonie km 707- 708 rzeki Wisły.

Wariantem lokalizacyjnym inwestorskim jest „Siarzewo” w rejonie km 706-707 rzeki Wisły.

Jednocześnie przedstawiono opisy alternatywnych rozwiązań, których nie przyjęto do oceny wariantowej przedsięwzięcia, w tym:

- wariant „0” – polegający na niepodjęciu przedsięwzięcia i prowadzeniu dalszej eksploatacji stopnia Włocławek oraz progu podpiętrżającego w założonym cyklu remontów,
- likwidacja stopnia Włocławek i przywrócenie naturalnego stanu odcinka Wisły.

Rozwiązania alternatywne w raporcie zostały zaproponowane w postaci opisów na poziomie szczegółowości niepozwalającej dokonania porównania z proponowanymi wariantami lokalizacyjnymi, dla których przedstawiono pełną ocenę wariantową.

Po weryfikacji wstępnej wniosku, w dniu 9 marca 2015 r., pismem znak: WOO.4233.1.2015.KŚ, Pełnomocnik Inwestora na podstawie art. 64 § 1 ustawy z dnia 4 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego, dalej KPA, został wezwany do usunięcia braków formalnych, o przedłożenie: wykazu działek pod przewidywany teren, na którym będzie realizowane przedsięwzięcie, wykazu działek obejmujących obszar, na który będzie oddziaływać przedsięwzięcie; załącznika graficznego przedstawiającego zasięg oddziaływania przedsięwzięcia, zgodnie z art. 74 ust. 1 pkt 3a) ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale

społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko; adresu do korespondencji, którego brak w aktach sprawy; a także wykazania, że Gmina Miasto Włocławek jest legitymowana do złożenia przedmiotowego wniosku.

W dniu 16 marca 2015 r., uzupełniono wniosek, w związku z tym Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, w dniu 27 marca 2015 r., obwieszczeniem znak: WOO.4233.1.2015.KŚ.3, zawiadomił strony o wszczęciu postępowania administracyjnego oraz o wystąpieniu do Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Bydgoszczy i Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Aleksandrowie Kujawskim, w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia.

Ze względu na liczbę stron w postępowaniu przekraczającą 20, zastosowano przepis art. 74 ust. 3 ustawy ooś, dopuszczający stosowanie art. 49 KPA, polegający na powiadamianiu stron o prowadzonych w toku postępowania czynnościach przez obwieszczenia.

Obwieszczenie zamieszczono na stronie internetowej i na tablicy ogłoszeń Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, a także na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Czernikowo, Urzędu Gminy Raciążek, Urzędu Miasta i Gminy w Dobrzyniu nad Wisłą, Urzędu Gminy Fabianki, Urzędu Gminy Bobrowniki, Urzędu Gminy Obrowo, Urzędu Gminy Lubicz, Urzędu Gminy Włocławek, Urzędu Miasta Włocławek, Urzędu Gminy Lubraniec, Urzędu Gminy Waganiec, Urzędu Miasta Ciechocinek, Urzędu Miasta w Nieszawie, Urzędu Gminy Aleksandrów Kujawski.

Dane o wniosku zostały umieszczone w publicznie dostępnym wykazie danych o dokumentach prowadzonym przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, pod numerem 412/2015.

W dniu 28 kwietnia 2015 r. wpłynęła opinia znak: NNZ.9022.3.134.2015, Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Bydgoszczy oraz następnie w dniu 8 maja 2015 r., znak: N.NZ-40-9-13/15, Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Aleksandrowie Kujawskim, w których organy te uzgodniły przedmiotowe przedsięwzięcie ustalając warunki jego realizacji.

Następnie, w dniu 15 czerwca 2015 r., wezwaniem znak: WOO.4233.1.2015.KŚ.20, na podstawie art. 50 § 1 KPA, zwrócono się do Pełnomocnika Inwestora, w zakresie m.in.: uzasadnienia, że dla planowanej inwestycji zachodzą wszystkie przesłanki, o których mowa w art. 38j ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2015 r., poz. 469 j.t.), wskazanie nadrzędnego interesu publicznego (art. 38j ust. 3 pkt 3 ustawy Prawo Wodne), który w przedłożonej dokumentacji nie został jednoznacznie określony, udowodnienia, że Gmina Miasto Włocławek posiada legitymację do złożenia przedmiotowego wniosku,

popartą stosownymi porozumieniami zawartymi z gminami, na terenie których będzie realizowane przedsięwzięcie oraz regionalnym zarządem gospodarki wodnej; ochrony przyrody; gospodarki odpadami, ochrony klimatu akustycznego i powietrza, pól elektromagnetycznych, w którym wyznaczono termin na uzupełnienie dokumentacji w wymiarze 45 dni od dnia doręczenia wezwania.

W dniu 23 lipca 2015 r. do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy wpłynął wniosek Pełnomocnika o przedłużenie terminu złożenia stosownych wyjaśnień do raportu o oddziaływaniu na środowisko. Prośbę rozpatrzono pozytywnie, przedłużając termin do 30 października 2015 r.

W dniu 23 października 2015 r. Pełnomocnik przedłożył uzupełnienie, które po wnikliwej analizie, uznano za nie czyniące zadość wezwaniu tutejszego organu.

Analizując raport o oddziaływaniu na środowisko oraz zgromadzoną dokumentację zważono, co następuje.

W raporcie wskazano, że planowana inwestycja wpłynie znacząco na dwie lub trzy Jednolite Części Wód Powierzchniowych, dalej JCWP, rzeki Wisły (w zależności od wariantu lokalizacyjnego) oraz rzeka Mień na odcinku JCWP od dopływu z Jankowa do ujścia. W przypadku wariantów lokalizacyjnych Nieszawa, Siarzewo i Siarzewo II, bezpośredni wpływ dotyczyć będzie JCWP PLRW20002127911 – Wisła od wypływu ze Zb. Włocławek do granicy Regionu Wodnego Środkowej Wisły, PLRW20002127935 – Wisła od granicy Regionu Wodnego Dolnej Wisły do dopł. z Sierzchowa, PLRW2000212939 – Wisła od dopł. z Sierzchowa do Wdy. Bezpośredni wpływ dotyczyć będzie również JCWP PLRW200019279499 – Mień od dopływu spod Jankowa do ujścia, za wyjątkiem wariantu lokalizacyjnego Przypust.

Procent zmian poszczególnych JCWP przedstawia się następująco:

- a) Wisła od wypływu ze Zbiornika Włocławek do granicy regionu wodnego Środkowej Wisły – 100 %,
- b) Wisła od granicy Regionu Wodnego Dolnej Wisły do dopł. z Sierzchowa – 100 %,
- c) Wisła od dopływu z Sierzchowa do Wdy – 29,7 %,
- d) Mień od dopływu spod Jankowa do ujścia – 13 %.

Pośredni zasięg oddziaływania obejmie dorzecze Wisły powyżej stopnia wodnego, ze względu na możliwe wystąpienie skumulowanego oddziaływania nowego stopnia wodnego z już istniejącym we Włocławku.

Jak wskazano w raporcie (zał. 2 np. str. 105): „Z przeprowadzonej analizy wynika, że każda z lokalizacji w sposób poważny ingeruje w środowisko. W odniesieniu do ichtiofauny największymi, negatywnymi oddziaływaniami, związanymi z zalaniem

wodami zbiornika swobodnie płynącego odcinka Wisły, podniesieniem poziomu wody, a co za tym idzie zmianami morfologii koryta i brzegów rzeki będzie utrata siedlisk w starorzeczach oraz w strefie przybrzeżnej nurtu rzeki”, a dalej: „W przypadku wdrożenia na zespole stopni trybu pracy interwencyjno - wyrównawczego istotnym elementem oddziaływania będą występujące w nowym zbiorniku cykliczne, dobowe wahania poziomu wody. Nie pozostanie to obojętne dla ichtiofauny oraz organizmów tworzących faunę bentoniczną, bowiem w cyklu dobowym odsłaniane będą znaczne powierzchnie dna zbiornika”.

Analiza oddziaływania przedsięwzięcia na jednolite części wód wykazała, że projekt stanowi zagrożenie dla osiągnięcia celów środowiskowych. Przedsięwzięcie, szczególnie na odcinku stanowiącym cofkę od stopnia wodnego, trwale zmieni charakter rzeki.

Artykuł 81 ust. 3 ustawy ooś stanowi, że: „Jeżeli z oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wynika, że przedsięwzięcie może spowodować nieosiągnięcie celów środowiskowych zawartych w planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza, organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach odmawia zgody na realizację przedsięwzięcia, o ile nie zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 38j ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne.

Zgodnie z art. 38j ww. ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne, dopuszczalne jest nieosiągnięcie dobrego stanu ekologicznego oraz niezapobieżenie pogorszeniu stanu ekologicznego oraz dobrego potencjału ekologicznego, jeżeli jest ono skutkiem nowych zmian właściwości fizycznych tych wód albo niezapobieżenie pogorszenia się stanu tych wód ze stanu bardzo dobrego do dobrego jest wynikiem nowych działań człowieka, zgodnych z zasadą zrównoważonego rozwoju i niezbędnych dla rozwoju społeczeństwa.

Powyższe odstępstwo może być zastosowane, jeżeli są spełnione łącznie następujące warunki:

- 1) podejmowane są wszelkie działania, aby łagodzić skutki negatywnych oddziaływań na stan jednolitych części wód;
- 2) przyczyny zmian i działań są szczegółowo przedstawione w planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza;
- 3) przyczyny zmian i działań są uzasadnione nadrzędnym interesem publicznym, a pozytywne efekty dla środowiska i społeczeństwa związane z ochroną zdrowia, utrzymaniem bezpieczeństwa oraz zrównoważonym rozwojem przeważają nad korzyściami utraconymi w następstwie tych zmian i działań;
- 4) zakładane korzyści wynikające ze zmian i działań, o których mowa w ust. 1-3, nie mogą zostać osiągnięte przy zastosowaniu innych działań,

korzystniejszych z punktu widzenia interesów środowiska, ze względu na negatywne uwarunkowania wykonalności technicznej lub nieproporcjonalnie wysokie koszty w stosunku do spodziewanych korzyści.

Przedłożony raport analizuje oddziaływanie projektu na poszczególne elementy składające się na ocenę stanu / potencjału jednolitych części wód (hydromorfologiczne, fizykochemiczne, biologiczne), na które przedsięwzięcie mogłoby oddziaływać, a także omawia proponowane działania i środki ograniczające niekorzystny wpływ przedsięwzięcia (tj.: minimalizacja oddziaływań na ichtiofaunę związanych z etapem budowy i eksploatacji, środki minimalizujące wpływ przedsięwzięcia związane ze zmianą dynamiki przepływu – zamiana rzeki w zbiornik przepływowy, środki minimalizujące zmianę morfologii koryta i brzegów, czy proces erozji). Po analizie zgromadzonych akt uznano pierwszą oraz trzecią przesłankę za spełnioną.

Natomiast pojęcie nadrzędnego interesu publicznego nie definiuje ani prawo wspólnotowe, ani prawo polskie. Europejski Trybunał Sprawiedliwości w swoim orzecznictwie uznawał, że przesłanka koniecznych wymogów nadrzędnego interesu publicznego jest spełniona, jeżeli realizuje się cele ochrony zdrowia, bezpieczeństwa, ochrony środowiska.

W stosunku do czwartej przesłanki nie jest jednoznaczne, czy przedstawiane przez Inwestora alternatywne warianty mogą stanowić korzystniejsze rozwiązanie dla środowiska niż preferowany. Argumenty wynikające z raportu o oddziaływaniu na środowisko i uzupełnień nie wyczerpują ostatecznie kwestii wariantu korzystniejszego dla środowiska, jak już wyjaśniano wcześniej w uzasadnieniu niniejszej decyzji.

Pomimo powyższego głównym powodem stwierdzenia niezgodności realizacji inwestycji z art. 38j ust. 3 pkt 2 Prawa wodnego, stała się przesłanka druga.

Zdaniem tutejszego organu, przedsięwzięcie nie zostało przedstawione w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, przyjętym Uchwałą Rady Ministrów z dnia 22 lutego 2011 r. (M.P. z dnia 22 czerwca 2011 r., Nr 49, poz. 549), a więc zachodzi niezgodność z art. 38j ust. 3 pkt 2 Prawa wodnego, co – jak wskazano wyżej – jest warunkiem koniecznym umożliwiającym realizację inwestycji.

Plany te, obok Programu wodno - środowiskowego kraju, są podstawowymi dokumentami planistycznymi wymaganymi przepisami Dyrektywy 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającej ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz. U. UE L. 00.327.1) Ramowej Dyrektywy Wodnej”, zwanej Ramową Dyrektywą Wodną. RDW i ustawą Prawo wodne. Stanowią podstawę podejmowania decyzji kształtujących stan zasobów wodnych i zasady

gospodarowania nimi w przyszłości. Ponadto służą między innymi koordynowaniu działań mających na celu osiągnięcie lub utrzymanie, co najmniej dobrego stanu wód oraz ekosystemów od wody zależnych, poprawę stanu zasobów wodnych, poprawę możliwości korzystania z wód, zmniejszenie ilości wprowadzanych do wód lub do ziemi substancji mogących negatywnie oddziaływać na wody, poprawę ochrony przeciwpowodziowej.

Dodatkowo, jak zapisano na str. 46 tom I raportu, analizowana inwestycja nie została również uwzględniona w MasterPlanach, przyjętych przez Radę Ministrów w dniu 26 sierpnia 2014 r., pomimo iż znajdowała się w załączniku 3 do MasterPlanu dla Dorzecza Wisły. Nie jest też wpisana do aktualizacji Planów Gospodarowania Wodami, będących przedmiotem konsultacji społecznych w 2015 r., które są przygotowywane i będą obowiązywać po ich opublikowaniu (prawdopodobnie w II kwartale 2016 r.).

MasterPlany stanowią uzupełnienie obowiązujących planów gospodarowania wodami do czasu ich aktualizacji, a konieczność powstania wynika z ustaleń podjętych z Komisją Europejską, które doprowadziły do przyjęcia przez Polskę „Planu działania w zakresie planowania strategicznego w gospodarce wodnej” (uchwała nr 118/2013 Rady Ministrów z dnia 2 lipca 2013 r.). W MasterPlanach zebrano inwestycje z dwóch okresów finansowania UE, tj. w ramach perspektywy finansowej na lata 2007-2013 (inwestycje w trakcie realizacji oraz zakończone), a także perspektywy na lata 2014-2020 (inwestycje planowane do realizacji). Dokonano jednocześnie ich oceny pod kątem zgodności z Ramową Dyrektywą Wodną. W procesie oceny tych projektów przeanalizowano, dla każdej inwestycji indywidualnie, czy istnieje zagrożenie, iż może ona spowodować nieosiągnięcie dobrego stanu/potencjału lub pogorszenie stanu/potencjału jednolitych części wód i czy w związku z tym rozważyć należy zastosowanie odstępstwa od celów środowiskowych, zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną. Analizę wpływu planowanych na danym obszarze dorzecza inwestycji odniesiono także do poszczególnych jednolitych części wód, dla których indywidualnie rozpatrywano wpływ podejmowanych w jej obrębie działań inwestycyjnych na możliwość osiągnięcia celów środowiskowych. Analizie zostały poddane inwestycje polegające na budowie, przebudowie lub remoncie planowanych lub istniejących obiektów hydrotechnicznych oraz pozostałych inwestycji mających wpływ na hydromorfologię cieków wód powierzchniowych.

Do MasterPlanów dla obszarów dorzeczy Wisły i Odry zostało zgłoszonych ponad 6 tys. przedsięwzięć. Dla tych inwestycji, dla których istniała wystarczająca dokumentacja przeprowadzono szczegółową analizę pod kątem wpływu na możliwość osiągnięcia celów środowiskowych zgodnie z RDW. Indywidualna ocena wpływu pozwoliła na stworzenie dwóch podstawowych list inwestycji, tj.:

1. Lista nr 1 - Inwestycje, które nie wpływają negatywnie na osiągnięcie dobrego stanu wód lub nie pogarszają stanu wód ;
2. Lista nr 2 - Inwestycje, które mogą spowodować nieosiągnięcie dobrego stanu wód lub pogorszenie stanu/potencjału i dla których należy rozważyć zastosowanie odstępstwa. Inwestycje z Listy nr 2, dla których stwierdzono spełnienie przesłanek z art. 4.7 RDW zostaną wpisane do aktualizacji planów gospodarowania wodami i przypisane im zostanie odstępstwo z art. 4.7 RDW.

Tymczasem, Inwestor we wspomnianym powyżej uzupełnieniu do raportu, uzasadnia możliwość realizacji zamierzenia, powołując się na wpisane do aktualizacji Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, zadanie o ID inwestycji A_936_W, pn.: „Budowa stopnia wodnego poniżej Włocławka wraz z odbudową ostróg”, cel: ochrona przed powodzią. Kategoria: budowie przeciwpowodziowe.

W związku z powyższym RDOŚ w Bydgoszczy, zwrócił się do Dyrektora Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej i Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gdańsku, z prośbą o weryfikację powyższego stanowiska, zwłaszcza że:

1. Nazwy obydwu przedsięwzięć wskazują na różnice w zakresie planowanych prac: procedowany wniosek Prezydenta Miasta Włocławek, poza stopniem wodnym przewidywał budowę elektrowni o mocy instalowanej 87 MW, natomiast wymienione w aktualizacji zadanie posiada wyłącznie funkcję przeciwpowodziową (stopień wodny z odbudową ostróg). Należy zaznaczyć, że odbudowa ostróg nie stanowi elementu aktualnie rozpatrywanej inwestycji.
2. W publikowanych na stronie internetowej Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej projektach ww. aktualizacji, Inwestorem dla zadania pn.: „Budowa stopnia wodnego poniżej Włocławka wraz odbudową ostróg”, ma być Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gdańsku, a nie Prezydent Miasta Włocławek, a źródłem finansowania: budżet państwa, fundusze celowe, dofinansowanie UE, a nie środki publiczno – prywatne.
3. Pełnomocnik Inwestora powołuje się na List intencyjny z dnia 20 sierpnia 2009 r., podpisany we Włocławku przez Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej z siedzibą w Warszawie i Spółkę Energa S.A. z siedzibą w Gdańsku, który z uwagi na datę powstania (sprzed 6-ciu lat) oraz zakres działań (dotyczył budowy stopnia wodnego „Nieszawa”, a obecny projekt omawia stopień wodny „Siarzewo”), nie posiada waloru aktualności i wymagałby ponownej deklaracji obydwu stron, co do jego celowości.

W odpowiedzi z dnia 24 listopada 2015 r. (pismo znak: ZPU/72/01/61/2015/bl), Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gdańsku potwierdził, że na jego zlecenie została wykonana „Koncepcja ochrony przed wodami powodziowymi dolnego odcinka Wisły

od Włocławka do jej ujścia do Zatoki Gdańskiej”, gdzie po rozpatrzeniu kilku wariantów inwestycyjnych, jako najbardziej optymalny wskazano wariant polegający na odbudowie / przebudowie ostróg wraz z częściową wycinką roślinności w korycie wielkiej wody oraz budową stopnia poniżej Włocławka.

W dokumencie tym (tak samo jak w aktualizacji PGW), nie wskazano konkretnej, ostatecznej lokalizacji stopnia wodnego we Włocławku. Rozważano kilka opcji, na 30 kilometrowym odcinku rzeki. Pod uwagę wzięto trzy: Nieszawa (km MPHP 235+410), Bobrowniki (km MPHP 245+238) i Anwil (km MPHP 253+540).

Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gdańsku nie podjął jeszcze ostatecznej decyzji odnośnie wyboru lokalizacji.

Z powyższego wynika, że skoro wniosek o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dotyczy konkretnego wariantu Siarzewo (nierozpatrywanego przez RZGW w Gdańsku jako prawdopodobny do realizacji), to w aktualizacji Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły wskazano inną inwestycję niż planowana przez Gminę Miasto Włocławek.

Niemal równolegle, Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej, w piśmie z dnia 24 listopada 2015 r. (znak: DPiZW-pgw.5000.287.2015.as) potwierdził, że „w projekcie aktualizacji planu gospodarowania wodami oraz w projekcie planu zarządzania ryzykiem powodziowym zawarto propozycję inwestycyjną pn.: Ochrona przed wodami powodziowymi dolnego odcinka Wisły od Włocławka do jej ujścia do Zatoki. Stopień wodny poniżej Włocławka, której inwestorem jest Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gdańsku, inwestycja spełnia przesłanki z art. 4 ust. 7 RDW”.

Reasumując, z uwagi na fakt, że przedmiotowe zamierzenie nie znajduje się w obecnie obowiązującym Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, nie spełnia ono przesłanek art. 4.7. Ramowej Dyrektywy Wodnej.

W świetle powyższego, zgodnie z cyt. art. 81 ust. 3 ustawy ooś, organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach odmawia zgody na realizację przedsięwzięcia.

Jednocześnie, na podstawie przedłożonej dokumentacji, w tym raporcie oceny oddziaływania na środowisko wraz z załącznikami ustalono, że etap realizacji projektu, a także jego eksploatacja, pomimo przewidzianych działań minimalizujących, będzie się wiązać ze znacząco negatywnym wpływem na cele i przedmioty ochrony obszarów Natura 2000 oraz naruszeniem ogólnej spójności sieci obszarów Natura 2000.

Przewidziany w raporcie negatywny wpływ oraz brak zachowania spójności sieci obszarów Natura 2000 odnosi się do: obszaru specjalnej ochrony ptaków Dolina Dolnej Wisły

PLB040003; obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty Włocławska Dolina Wisły
PLH040039; obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty Nieszawska Dolina Wisły
PLH040012.

Znacząco negatywny wpływ analizowanego przedsięwzięcia ustalono również dla obszarów Natura 2000 znajdujących się na podkarpackich dopływach Wisły – Raby, Dunajca i Sanu, w tym: Dolina Wisłoka z Dopływami PLH180053; Wisłok Środkowy z Dopływami PLH180030; Dorzecze Górnego Sanu PLH180021; Dolina Dolnego Sanu PLH180020; Rzeką San PLH180007, co zostało zweryfikowane i potwierdzone w zał. nr 27 niniejszego raportu „Ocena stanu ichtiofauny i środowiska wodnego w aspekcie przewidywanego oddziaływania budowy zapory i elektrowni wodnej na rzece Wisła poniżej Włocławka” w części III – oddziaływanie.

Zgodnie z art. 81 ust. 2 ustawy ooś: „Jeżeli z oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wynika, że przedsięwzięcie może znacząco negatywnie oddziaływać na obszar Natura 2000, organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach odmawia zgody na realizację przedsięwzięcia, o ile nie zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 34 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.”

Możliwość skorzystania z procedury art. 34 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015 r., poz. 1651 ze zm.), zgodnej z art. 6(4) Dyrektywy Siedliskowej (Dyrektywa Rady 92/43 EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory), wymaga jednoczesnego spełnienia warunków:

- a. realizacji inwestycji nadrzędnego interesu publicznego,
- b. braku rozwiązań alternatywnych przedsięwzięcia,
- c. zaproponowania skutecznych środków kompensujących, zapobiegających utracie spójności i właściwego funkcjonowania sieci obszarów Natura 2000.

W przypadku, gdy znaczące negatywne oddziaływanie dotyczy siedlisk i gatunków priorytetowych (art. 34 ust. 2 ww. ustawy o ochronie przyrody), udzielenie zezwolenia na realizację projektu może nastąpić w celu:

- 1) ochrony zdrowia i życia ludzi;
- 2) zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego;
- 3) uzyskania korzystnych następstw o pierwszorzędym znaczeniu dla środowiska przyrodniczego.

Analizując przedłożoną dokumentację tutejszy organ stwierdził, że pierwszą z przesłanek można uznać za spełnioną, z uwagi na zapewnienie bezpieczeństwa

przeciwpowodziowego, ochrony zdrowia i życia ludzi w przypadku ewentualnej katastrofy istniejącej tamy.

Analizując drugą z przesłanek, w ramach wezwania o uzupełnienie raportu o oddziaływaniu na środowisko, między innymi określono potrzebę uwzględnienia w porównawczej ocenie, wariantów wskazanych stanowiskiem Krajowej Komisji do Spraw Ocen Oddziaływania na Środowisko (spotkanie z dnia 8 października 2008 r. w Warszawie), przedstawionym w przedłożonym raporcie oddziaływaniu na środowisko na stronie 52-53 (tom I), gdzie sformułowano poniższe wnioski:

- 1) „Nie ulega wątpliwości, że stan bezpieczeństwa zarówno zapory czołowej, jak i jazu jest niedostateczny i wymaga pilnie realizacji przedsięwzięcia likwidującego groźbę katastrofy budowlanej. (...)
- 2) Komisja rozumie powody, dla których władze regionalne i lokalne oczekują szybkiego podjęcia stosownych decyzji, które doprowadzą do likwidacji zagrożenia katastrofą. (...)
- 3) Wariant polegający na likwidacji piętrzenia we Włocławku nie może być obecnie rekomendowany ze względu na brak wystarczającej wiedzy o konsekwencjach przyrodniczych oraz o koszcie realizacji takiego wariantu. Ewentualna możliwość realizacji, jak i odrzucenia z dalszych analiz tego wariantu, wymagałaby zdaniem Komisji zatrudnienia specjalistów posiadających doświadczenie w zakresie likwidacji wielkich zapór. Specjaliści ci powinni opracować warianty technologiczne możliwości likwidacji stopnia Włocławek, jak i zakres niezbędnych danych służących ocenie oddziaływania na środowisko tego wariantu. Uzupełnienia wymagają informacje dotyczące:
 - a. chemizmu osadów zalegających dno niecki zbiornika zaporowego,
 - b. ilości tych osadów,
 - c. ewentualnej konieczności unieszkodliwiania tych osadów i stosownych technologii, które to umożliwiają,
 - d. rzetelnej estymacji kosztów tego wariantu i czasu niezbędnego na jego realizację.Jeżeli ten wariant miałby być przyjęty, Komisja postuluje zlecenie intensywnego programu projektowo-badawczego, który dostarczy informacji umożliwiających rozpatrzenie możliwości podjęcia takiej decyzji.
- 4) Wariant polegający na budowie stałego progu poniżej stopnia wodnego Włocławek, podwyższającego poziom wody dolnej do wartości przewidzianej projektem, zapewnia stateczność istniejącego stopnia. Lokalizacja stałego progu i jego konstrukcja powinny wynikać z uważnej analizy techniczno - ekonomicznej oraz

środowiskowej, w skojarzeniu z niezbędnymi pracami modernizacyjnymi elementów istniejącego stopnia. Do najważniejszych prac należą zapewnienie przepustowości stopnia Włocławek dla wielkich wód i pochodów lodu oraz zapewnienie drożności obu budowli piętrzących dla wędrówek ryb w górę i w dół rzeki”.

W związku z powyższym uznano za niezbędne uzupełnienie przedłożonego raportu o ocenę wariantów alternatywnych w stopniu umożliwiającym dokonanie oceny porównawczej z proponowanymi wariantami lokalizacyjnymi.

W odpowiedzi na wskazaną powyżej uwagę podano, że cyt.: „Likwidacja stopnia Włocławek nie była rozpatrywana jako wariant, ponieważ analizowanym przedsięwzięciem jest jego podparcie. (...) przeanalizowano w Raporcie możliwość przeprowadzenia likwidacji, modernizacji stopnia wodnego Włocławek oraz budowy stałego progu podpiętrżającego.” (...) „Przy czym analiza wariantów i uzasadnienie proponowanego wariantu nie obejmuje zaniechania realizacji przedsięwzięcia, lecz konsekwencję oceny, iż takie zaniechanie nie jest uzasadnione (która zgodnie z wytycznymi KE stanowi wstępny element oceny oddziaływania na obszar Natura 2000).”

Weryfikacja możliwych rozwiązań alternatywnych, w tym wskazanych do rozpoznania przez Krajową Komisję do Spraw Ocen Oddziaływania na Środowisko, powinny być zidentyfikowane na podstawie wstępnej oceny, na mocy art. 33 cyt. ustawy o ochronie przyrody i art. 6(3) Dyrektywy Siedliskowej. Efektem właściwie przeprowadzonej oceny wstępnej powinno być ustalenie wariantu realizującego nadrzędny cel przedsięwzięcia, przy zachowaniu celu ochrony i integralności obszarów Natura 2000.

Uwzględniając nieporównywalną moc dowodów zastosowanych w analizie porównawczej wariantów lokalizacyjnych z wariantami alternatywnymi, które posłużyły do ustalenia wariantu realizacyjnego oraz nadrzędność zasady przezorności w ocenie siedliskowej, należy uznać, że nie spełniono warunku udowodnienia braku wariantu alternatywnego, wynikającego z art. 34 ustawy o ochronie przyrody.

Jednocześnie należy zwrócić uwagę, że Wnioskodawca opierając się o wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 4 listopada 2010 r., II OSK 1297/10, podważa zasadność przyjęcia tzw. „wariantu zerowego”, jako alternatywnego, o uwzględnienie którego wezwano do uzupełnienia. W opinii tut. organu nie ma zastosowania powyżej przywołany wyrok NSA dla przedmiotowej inwestycji (budowy tamy Siarzewo), bowiem wariant zerowy nie wiąże się z zarzuceniem działań ukierunkowanych na bezpieczeństwo funkcjonowania tamy Włocławek, a jedynie pozostawieniem istniejącego piętrzenia przy podjęciu prac ukierunkowanych dla poprawy stabilności i bezpieczeństwa tego obiektu, w tym uszczelnienia wałów bocznych, podjęcia przebudowy lub wzmocnienia istniejącego progu

podpiętrżającego, który w obecnej chwili stanowi element całego układu piętrzącego we Włocławku.

W związku z przewidywanym znacząco negatywnym oddziaływaniem przedsięwzięcia na integralność obszarów Natura 2000 (Nieszawska Dolina Wisły, Włocławska Dolina Wisły, Dolina Dolnej Wisły), zaplanowano wykonanie działań kompensacyjnych, w tym:

1. Dla różanki *Rhodeus amarus* i kozy *Cobitis taenia*, w związku z utratą zasobów populacji rzędu do 60 % różanki i 80 % kozy, w obrębie Włocławskiej Doliny Wisły i Nieszawskiej Doliny Wisły, konieczne jest zapewnienie działań kompensacyjnych. Realizacja przedsięwzięcia będzie skutkować bezpośrednim zniszczeniem siedlisk gatunków w korycie rzeki i starorzeczach oraz redukcją liczebności małży, mających kluczowe znaczenie dla rozrodu różanki. Różanka to jedyny w Polsce gatunek z grupy ryb ostrakofilnych, związany rozrodem z obecnością małży (szczęzuja, skójka). Siedliskiem gatunków będących przedmiotami ochrony Włocławskiej Doliny Wisły i Nieszawskiej Doliny Wisły są wolnoplynące wody o piaszczystym i piaszczysto - mulistym podłożu zarośniętym roślinnością podwodną. Wartość siedlisk w obu ostojach jest duża, ze względu na obecność lotycznych oraz lenitycznych siedlisk. Występowanie gatunku stwierdzono na całej długości biegu Dolnej Wisły. Szczególnie cenne siedliska gatunków znajdują się w odcinku Wisły, w okolicy m. Bógpomóż Stary (położonej na odcinku Włocławskiej Doliny Wisły). Dla ochrony gatunków, kluczowe znaczenie posiadają zlokalizowane w granicach ostoi starorzecza, będące siedliskiem rozrodu różanki i kozy. W świetle dokonanej oceny populacji kozy i różanki obszaru Włocławska Dolina Wisły PLH040039 ustalono, że obszar ten posiada szczególnie istotne znaczenie dla ochrony tych gatunków w obszarze dorzecza Wisły. Przekształcenie struktury siedlisk w następstwie realizacji inwestycji stanowi zagrożenie dla realizacji celów ochrony kozy i różanki. W przypadku budowy nowego zbiornika na Wiśle poniżej Włocławka nastąpi przekształcenie dotychczasowego układu siedlisk i nie będzie możliwe zminimalizowanie tych skutków. W związku z przewidywanym znacząco negatywnym oddziaływaniem, zaplanowano podjęcie szeregu działań kompensacyjnych ukierunkowanych na odtworzenie siedlisk bytowania gatunków (w przypadku działań kompensacyjnych dla różanki będą one związane z działaniami kompensacyjnymi przewidzianymi dla starorzeczy), które obejmą:

- odcięcie trwałe na rzędnej odpowiadającej przepływowi średniemu z wielolecia (SSQ) fragmentu czaszy zbiornika nasypami i przewalami,

szczególnie w miejscach, gdzie istniejące starorzecza zostałyby zalane na skutek podniesienia poziomu wody. Dostosowanie obszaru do zmienionych stosunków wodnych przy założeniu okresowego zalewu - przy większych przepływach, przez zastosowanie elementów infrastruktury hydrotechnicznej w postaci progów przelewowych – przewałów. Zakłada się wyniesienie korony nasypów na wysokość pozwalającą na zalewanie nie rzadsze niż średnio raz na 2 lata;

- odcięcie fragmentów czaszy zbiornika nasypami i przewałami, pozwalające na ciągłą wymianę wód przy normalnym poziomie piętrzenia na nowym zbiorniku, warstwą wody nieprzekraczającą 30 cm;
- wykopanie starorzecza na terenie najniższej terasy zalewowej na odcinku Wisły za nowym stopniem wodnym. Siedlisko tak powstałe, nie będzie połączone trwale z korytem rzeki Wisły, a zostanie zalewane z częstotliwością zalewania teras – naturalnymi wezbrzeniami;
- utworzenie starorzeczy trwale połączonych z korytem rzeki Wisły na odcinku poniżej nowego stopnia wodnego, pozwalających na wymianę wody oraz z wysokością zwierciadła wody wynikającą z naturalnego reżimu przepływu wody w Wiśle;
- wykonanie wysp piaszczystych opisanych w podrozdziale 6.8.2. pkt. 1 i 2 niniejszego raportu, których zanurzone części będą stanowić miejsca bytowania kozy, a co za tym idzie również stanowić kompensację przyrodniczą.

Z przedstawionego zakresu działań kompensacyjnych wynika, że znaczącą część tych prac przewidziano poniżej nowego stopnia, w granicach obszaru Natura 2000 Nieszawska Dolina Wisły, poza granicami ostoi Włocławska Dolina Wisły, gdzie zidentyfikowano najcenniejsze siedliska bytowania kozy i różanki.

Działania przewidziane w obrębie powstałego zbiornika w wyniku piętrzenia rzeki, nie przyczynią się do odtworzenia znaczenia i funkcji, jaką dotychczasowo pełnił teren Włocławskiej Doliny Wisły dla populacji kozy i różanki. Czynnikiem ograniczającym możliwość trwałego przywrócenia obecnego znaczenia i funkcji odcinka rzeki Wisły w granicach Włocławskiej Doliny Wisły, jakie pełni dla populacji kozy i różanki, jest zmiana parametrów fizykochemicznych i dynamiki wód w nowo powstałym zbiorniku.

W związku z powyższym oraz uwzględniając zasadę przezorności należy przyjąć, że podjęte działania kompensacyjne dla różanki i kozy nie przyczynią się

do zachowania spójności oraz właściwego funkcjonowania obszaru Natura 2000 Włocławska Dolina Wisły, a tym samym będą sprzeczne z art. 34 ustawy o ochronie przyrody. Przewidywanym skutkiem zaplanowanych działań kompensacyjnych skierowanych dla różanki i kozy będzie wzmocnienie populacji gatunków, a także polepszenie stanu zachowania siedlisk ich bytowania (starorzeczy) w obrębie Nieszawskiej Doliny Wisły, co nie przyczyni się do zachowania spójności ostoi Włocławska Dolina Wisły.

2. Dla udrożnienia korytarza migracji organizmów wodnych, w tym minogów i ryb, poprzez wykonanie szeregu urządzeń (przeprawek) pozwalających na pokonanie bariery, którą stanowić będzie nowa tama.

Przegrodzenie rzeki i powstanie zbiornika będzie mieć szczególnie istotny wpływ na populacje dwuśrodowiskowych gatunków ryb wędrownych, w tym łososia *Salmo salar* będącego przedmiotem ochrony Nieszawskiej Doliny Wisły, a Włocławska Dolina Wisły stanowi naturalną kontynuację korytarza jego migracji wstępującej i zstępującej. Oddziaływanie to wynika z różnej wrażliwości gatunków na zmiany, które dokonują się w środowisku z chwilą zrealizowania jednego z wariantów inwestycji. Spośród gatunków stwierdzonych w wodach rzeki Wisły, najbardziej zagrożone w wyniku realizacji zadania są dwuśrodowiskowe gatunki wędrowne (minóg rzeczny, łosoś, troć wędrowna, węgorz, wędrowna forma certy) oraz reofilne gatunki rzeczne, tj. minóg strumieniowy, brzana i inne związane z przepływem wody. Realizacja inwestycji zmniejsza także szanse powodzenia restytucji jesiotra bałtyckiego. W wyniku przegrodzenia Wisły i powstania zbiornika spodziewane jest zmniejszenie prędkości przepływu wody i ewidentna zmiana warunków siedliskowych, co wystąpi w każdym z wariantów. Najbardziej niekorzystne zmiany wystąpią przy lokalizacji Siarzewo I (wariant inwestycyjny) i Siarzewo II, gdyż likwidacji ulegają przełomowe odcinki rzeki o prędkościach przepływu 1,4 - 1,5 m/s. Utrata tych odcinków, będących tarliskami i żerowiskami gatunków reofilnych, prowadzić będzie do silnego zmniejszenia, względnie eliminacji udziału gatunków w zespole ichtiofauny. Miejsce lokalizacji przyszłego zbiornika na Wiśle poniżej Włocławka stanowi ważny korytarz ekologiczny dla minoga rzeczego *Lampetra fluviatilis*, łososia *Salmo salar* (gatunek będący przedmiotem ochrony Nieszawskiej Doliny Wisły) oraz nie umieszczonych w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej troci wędrownej *Salmo trutta trutta* oraz wędrownej formy certy *Vimba vimba*. Dotyczy to również będącego przedmiotem restytucji jesiotra ostronosego *Acipenser oxyrhynchus*. Działania podejmowane w związku z budową

zbiornika na Wiśle poniżej Włocławka, przyczynią się do wzrostu negatywnego oddziaływania na obszary chronione znajdujące się powyżej, w stosunku do sytuacji zakładanego pełnego udrożnienia Włocławka, na których zlokalizowane są miejsca tarła wymienionych powyżej gatunków ryb dwuśrodowiskowych oraz wychowu ich potomstwa w pierwszym okresie życia. Wskazują na to dotychczasowe negatywne skutki przegrodzenia Wisły zaporą we Włocławku (Wiśniewolski i in. 2004, Bartel et al. 2007). Wzrastające, skumulowane oddziaływanie o ponadregionalnym charakterze, zaznaczy się zwiększeniem utrudnień migracyjnych w wyniku powstania drugiej przegrody (opóźnienie migracji), zwiększoną śmiertelnością młodych ryb wędrownych spływających na morskie żerowiska, która nasili się na etapie pokonywania Zbiornika Włocławskiego oraz zlokalizowanego poniżej drugiego zbiornika (Dieperink et al. 2001, Olsson et al. 2001, Serrano et al. 2009). W odniesieniu do części dorzecza Wisły powyżej Włocławka, oddziaływanie to będzie miało, negatywny wpływ na integralność obszarów Natura 2000. Pogłębi się ich stopień izolacji w stosunku do obszarów o znaczeniu dla Wspólnoty Włocławska Dolina Wisły PLH040039 oraz Nieszawska Dolina Wisły PLH040012. Dotyczy to minoga rzecznego, łososia i restytuowanego jesiotra ostronosego oraz troci wędrownej i certy. Zwiększy się, bowiem stopień trudności pokonywania drugiej przeszkody przez ryby wędrujące w górę i w dół korytarza migracyjnego, którym jest Wisła. W rejonie obszarów Włocławska Dolina Wisły PLH040039 oraz Nieszawska Dolina Wisły PLH040012, pogłębi się znacząco negatywny wpływ na integralność obszarów Natura 2000, będących miejscem lokalizacji inwestycji z innymi obszarami, w szczególności położonymi w górnym biegu dorzecza Wisły, do sytuacji obecnej przy funkcjonowaniu jednej tamy we Włocławku, dla której planuje się budowę urządzeń udrażniających. Wobec przewidywanego znacząco negatywnego oddziaływania przewiduje się, że przebieg dotychczasowych procesów biologicznych oraz ich charakter w obszarach Włocławska Dolina Wisły PLH040039 oraz Nieszawska Dolina Wisły PLH040012, zostaną w fazie realizacji inwestycji, a także po jej zakończeniu bardzo ograniczone i zmienione. Podsumowując, po wykonaniu zbiornika i elektrowni zmiany ulegną warunki siedliskowe ryb. Przekształcone w wyniku prac siedliska nie ulegną samorzutnej, naturalnej regeneracji i nie powrócą do stanu sprzed realizacji inwestycji. Stale będą występowały znaczące zagrożenia związane z pracą elektrowni, przegrodzeniem koryta, wahaniami poziomu wody w nowym zbiorniku oraz istniejącą barierą w postaci około 80 km spiętrzonej rzeki dla spływających smoltów, wynikających z faktu zmiany warunków

fizykochemicznych wody (zawartość rozpuszczonego tlenu, temperatura) raz pogłębiania się z czasem zagrożenia drapieżnictwem ze strony ryb drapieżnych i ptaków, np. kormoranów. Z uwagi na ustalony przeprowadzoną analizą znacząco negatywny wpływ w zakresie drożności migracyjnej organizmów wodnych, w tym dla łososia stanowiącego przedmiot ochrony Nieszawskiej Doliny Wisły, przewidziano wprowadzenie działań kompensacyjnych skierowanych dla populacji gatunków ryb dwuśrodowiskowych, polegających na:

- udrożnieniu nowej tamy poprzez wykonanie urządzeń udrażniających,
- udrożnieniu dla migracji ryb dopływów rzek Mień i Zgłowiączka,
- udrożnieniu przeszkód migracyjnych podkarpackich dopływów Wisły – zlewnie Raby, Dunajca i Sanu,
- odławianiu powyżej Zbiornika Włocławskiego smoltów ryb dwuśrodowiskowych, w tym łososia i przenoszeniu ich w dolny bieg rzeki Wisły poniżej nowej tamy.

Przewidziana budowa urządzeń udrażniających korytarz migracji organizmów wodnych (przeprawek) dla zniesienia zjawiska barierowości, powstałego wskutek budowy nowej tamy, nie budzi zastrzeżeń co do zasady ich funkcjonowania. Jednakże efektywność przewidzianych działań kompensujących stwarza wiele wątpliwości, wynikających z:

- braku pewności, co do niezakłóconego odbywania tarła przez gatunki dwuśrodowiskowe, w tym łososia, wskutek opóźnienia przepływu ryb przez podwójną barierę w postaci tam Siarzewo i Włocławek oraz towarzyszących zbiorników (łącznie około 80 kilometrowy odcinek rzeki Wisły). Przy nawet najlepiej działających przeprawkach, nieczęsto pokonuje je 100% docierającej populacji ryb, w ciągu kilku godzin. Czynnikiem niekorzystnie oddziałującym jest tzw. opóźnienie migracji, które zależy od długości czasu, jaki ryby, potrzebują na znalezienie drogi do przeprawki. Już w sytuacji gdy przeprawkę pokonuje 70 do 95 % ryb docierających do przegrody, a na jej pokonanie potrzebują one kilku dni, ocenia się, że efektywność przeprawki jest słaba (Bojarski i in. 2005). To negatywne oddziaływanie w sposób szczególny dotyczy daleko migrujących ryb wędrownych. Opóźnienie rzędu kilkunastu dni, które straciły ryby zatrzymane pod przegrodami, zwykle powoduje, że po dotarciu na tarlisko ryby nie są już zdolne do odbycia tarła. Uwzględniając powyższe należy zauważyć, że najistotniejsze znaczenie dla zagrożenia opóźnienia migracji wstępującej będzie mieć podwójna bariera

na Wiśle w postaci tam i zbiorników w Siarzewie oraz Włocławku, których nie zniweluje planowane udroźnienie podkarpackich dopływów Wisły – Raby, Dunajca i Sanu.

- braku pewności skuteczności działania polegającego na odławianiu smoltów gatunków ryb dwuśrodowiskowych spływających w dół rzeki i przenoszeniu ich w dół rzeki poniżej nowej tamy. Wątpliwości co do skuteczności tego działania budzą trudności techniczne przy odławianiu ryb na dużej rzece o szerokości koryta przekraczającej 0,5 km powyżej zbiornika Włocławek oraz zależność efektywności odłowów od warunków pogodowych i właściwego ustalenia corocznie terminów odłowów (zależność od okresu trwania spływów poszczególnych gatunków, w tym łososa).

W związku z powyższym należy z dużym prawdopodobieństwem przyjąć, że podjęte działania kompensacyjne dla udroźnienia korytarza migracji i zniesienia zjawiska barierowości dla łososa oraz innych gatunków ryb dwuśrodowiskowych nie przyczynią się do zachowania spójności i właściwego funkcjonowania obszaru Natura 2000 Nieszawska Dolina Wisły PLH040039, a tym samym będą sprzeczne z art. 34 ustawy o ochronie przyrody i obowiązkiem zapewnienia kompensacji.

Jednocześnie należy zwrócić szczególną uwagę na fakt, iż w przeprowadzonej ocenie oddziaływania w zakresie migracji ryb i minogów, w raporcie przyjęto założenie istnienia pełnego udroźnienia tamy Włocławek. Czynnikiem ten w obecnym stanie faktycznym jest wyłącznie założeniem, bowiem obiekt ten do tej pory nie jest wyposażony w czynny i sprawny system urządzeń udrażniających. W roku bieżącym ukończono remont przepławki technicznej, której skuteczność i funkcjonalność mają potwierdzić badania monitoringowe w kolejnych latach. Przy najkorzystniejszych prognozach, przebudowana przepławka techniczna nie jest w stanie zapewnić drożności migracyjnej organizmów wodnych w pełnym zakresie. Udroźnienie tamy Włocławek wymaga podjęcia kolejnych działań, zmierzających do pełnego udroźnienia bariery poprzez budowę nowej przepławki, udroźnienie progu podpiętrzającego oraz przystosowanie awanportów do migracji ryb, co jest obecnie w fazie projektów. W takiej sytuacji przyjęcie w ocenie oddziaływania istnienia pełnej drożności migracyjnej tamy Włocławek skutkuje obarczeniem wykonanych analiz znaczącym błędem, czego następstwem jest obawa niewłaściwie przyjętych założeń kompensacyjnych.

3. Dla siedliska 91E0* łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*):

Zgodnie z opracowanymi standardowymi formularzami danych dla obszarów Natura 2000 Włocławska Dolina Wisły i Nieszawska Dolina Wisły siedliska 91E0* łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo -fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) stanowią przedmioty ochrony tych obszarów. Zgodnie z obowiązującym planem zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 10 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Nieszawska Dolina Wisły PLH040012 (Dz. Urz. Woj. Kuj-Pom. poz. 813 ze zm.), dalej zwanym PZO celem działań ochronnych m. in. dla siedlisk 91E0* Łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo -fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsów źródliskowych, jest zachowanie areалу siedliska w stanie niepogorszonym wraz z poprawą stanu siedliska w zakresie ilości martwego drewna. Planowana inwestycja polegająca na budowie nowego stopnia wodnego z obiektami towarzyszącymi oraz utworzenie przepływowego zbiornika wodnego na rzece Wiśle, poniżej istniejącego stopnia wodnego Włocławek, zgodnie z przedłożonym raportem, wpłynie istotnie negatywnie na ww. przedmioty ochrony SOO Natura 2000 Włocławska Dolina Wisły i Nieszawska Dolina Wisły. Tym samym dojdzie do naruszenia integralności i spójności sieci obszarów Natura 2000 w dolinie rzeki Wisły. Funkcje te nie zostaną przywrócone nawet po zastosowaniu proponowanych działań kompensujących. Po analizie przedstawionych wariantów lokalizacji zapory najkorzystniejszym wariantem, tj. wpływającym w najmniejszym stopniu na przedmioty ochrony obszarów Natura 2000, choć nadal oddziałującym znacząco negatywnie jest wariant Przypust. Natomiast po analizie przedłożonej dokumentacji wariantem najkorzystniejszym z punktu widzenia ochrony przyrody, w tym obszarów Natura 2000 jest niepodejmowanie inwestycji i w ten sposób utrzymanie istniejących biocenoz na poziomie klimaksu, a także zachowanie integralności oraz spójności sieci obszarów Natura 2000 w dolinie rzeki Wisły. Niemniej mając na względzie stanowisko Rzecznika Generalnego Komisji Europejskiej w sprawie C-239/04, przeciwko Portugalii, „braku rozwiązań alternatywnych nie można stwierdzić po sprawdzeniu tylko kilku rozwiązań, a jedynie wtedy, gdy wszystkie rozwiązania alternatywne zostały wykluczone.”

Analiza dokumentacji wykazała, że w wyniku ewentualnej realizacji ww. inwestycji nie dojdzie do zachowania lub poprawy dotychczasowego potencjału ekosystemów od wód zależnych, jakimi są m. in. stwierdzone w ramach obszarów Natura 2000 Włocławska Dolina Wisły i Nieszawska Dolina Wisły, łągi –

priorytetowe siedliska przyrodnicze o znaczeniu dla Wspólnoty. W tym wypadku ochrona istniejących zasobów naturalnych w dolinie rzeki Wisły ma pierwszeństwo względem inwestycji i planowanych w jej imię środków kompensujących, ponieważ ich skuteczność oraz trwałość jest niepewna.

Jednocześnie dla ww. zagadnienia należy mieć na względzie wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (trzecia izba) z dnia 11 kwietnia 2013 r. (Dz.U.U.E.C.2013.156.4/2), w którym to wskazano, że artykuł 6 ust. 3 Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, należy interpretować w ten sposób, że plan lub przedsięwzięcie bezpośrednio niezwiązane z zagospodarowaniem terenu, ani niekonieczne do jego zagospodarowania, naruszają integralność tego terenu, jeżeli mogą one uniemożliwić trwałe utrzymanie istotnych cech danego terenu, związanych z występowaniem siedliska przyrodniczego o znaczeniu priorytetowym, którego ochrona uzasadniła umieszczenie tego terenu w wykazie terenów mających znaczenie dla Wspólnoty w rozumieniu tej dyrektywy. Przy dokonywaniu takiej oceny należy stosować zasadę ostrożności.

Szacuje się (zgodnie z tab. 11 w części 6 raportu), że w przypadku realizacji wariantu Siarzewo dojdzie m. in. do straty ok. 360 ha łągów w obszarach Natura 2000. W celu dopuszczenia inwestycji do realizacji Wnioskodawca przewidział działania kompensujące m. in. w stosunku do ww. siedlisk łącznie na pow. ok. 540 ha (maksymalny przyjęty szacunek na poziomie 680 ha), oparte na dwóch głównych metodach tj. w obszarze międzywała: wybranie terenów do naturalnej sukcesji, dokonywanie nasadzeń drzew i krzewów.

Zaproponowane działania na rzecz utraconych powierzchni lasów łągowych nie mogą zostać potraktowane, jako kompensacja przyrodnicza, którą zgodnie z art. 3 pkt 8 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2013 r. poz. 1232 ze zm.), jest zespół działań obejmujących w szczególności roboty budowlane, roboty ziemne, rekultywację gleby, zalesianie, zadrzewianie lub tworzenie skupień roślinności, prowadzących do przywrócenia równowagi przyrodniczej na danym terenie, wyrównania szkód dokonanych w środowisku przez realizację przedsięwzięcia i zachowanie walorów krajobrazowych.

Zgodnie z J. M Matuszkiewicz Zespoły Leśne Polski 2008 Warszawa s. 247-248, 273 zbiorowiska lasów łągowych związane są z siedliskami, w których wody powierzchniowe są najważniejszym czynnikiem kształtującym cały układ siedliskowy. Zbiorowiska łągowe z klasy *Salicetea purpureae* obejmują nieliczne u nas zespoły

leśne i zaroślowe, związane siedliskowo z rzekami niosącymi znaczne ilości materiału wleczonego, osadzonego w postaci piaszczysto-żwirowych mad. Stagnacja wód nie sprzyja łęgom, lecz innym grupom zbiorowisk, w szczególności olsom.

Fundamentalnym warunkiem zachowania lasów łęgowych w dolinie rzeki Wisły jest występowanie zalewów wodami rzeki wraz z nanoszeniem przez wodę wezbraniową na tereny ładu materiału piaszczysto-żwirowego. Zgodnie z metodyką Państwowego Monitoringu Siedlisk Leśnych (W. Mróz 2010. Monitoring siedlisk przyrodniczych. Przewodnik metodyczny. Część I. Biblioteka monitoringu środowiska. Warszawa.) reżim wodny – występowanie zalewów jest wskaźnikiem kardynalnym determinującym występowanie zbiorowisk łęgów wierzbowych i topolowych oraz bezpośrednio wpływającym na stan ich zachowania. W części 6 raportu, str. 28 eksperci wskazali, że „według informacji przekazanych przez Zleceniodawcę pochodzących z prognozy przebiegu procesów erozyjno-akumulacyjnych i instrukcji gospodarowania wodami sporządzonymi na potrzeby projektu wyznaczone pod kompensację tereny będą pozwalały na właściwe ukształtowanie łęgów po realizacji inwestycji. Procesy warunkujące wykształcenie siedlisk łęgów zostaną zachowane (zalewy, co kilka lat i użyźnianie madami rzecznyymi odtwarzanych płatów siedliska).” Natomiast w raporcie brak jest dowodów faktycznych potwierdzających te uwarunkowanie. Wskazano natomiast (Załącznik 32, str. 23), że „w odniesieniu do siedlisk w wykształconej strefie brzegowej powstałego zbiornika spowolnienie przepływu spowoduje wykształcenie siedlisk przyrodniczych bardziej przypominających ekosystemy brzegów jeziora, a nie dużej rzeki nizinnej.”

Obszar wybrany na przedmiot kompensacji musi posiadać – lub musi być w stanie nabyć – określone cechy związane ze strukturą i funkcjami ekologicznymi, niezbędne dla siedlisk i populacji gatunków.

Ponadto w raporcie (część 6) wskazano obszary, które planuje się przeznaczyć do odtworzenia, jako lasy łęgowe. Są to „tereny o dość niskiej wartości przyrodniczej, takie jak: nieużytki, zruderalizowane łąki i pastwiska oraz tereny upraw i odłogów. Obszarami wykonywania zabiegów kompensacyjnych będą również zarośla i zadrzewienia zdominowane przez klon jesionolistny (*Acer negundo*), robinie akacjową (*Robinia pseudoacacia*) czy obce kultywary topól (zwłaszcza *Populus xcanadensis*)”. Na podstawie załącznika H przewidziana kompensacja ma objąć łącznie powierzchnię 574 ha.

Według Herbich J. (red). 2004. Lasy i Bory. Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny Ministerstwo Środowiska,

Warszawa. T. 5, s. 205, nadrzeczny łąg wierzbowy jest trwałym ekosystemem leśnym. W klasyfikacji syngenetycznej jest zespołem autogenicznym naturalnym perdochorycznym. Oznacza to, że wykształca się pod wpływem czynników całkowicie niezależnych od człowieka i przeważnie antropogenicznie zmniejszających swój zasięg, utrzymujących się na siedliskach niezdegradowanych.

Tym samym nie jest spełniony warunek prawidłowo zaplanowanej kompensacji dotyczący wyboru właściwych lokalizacji działania.

Ponadto w raporcie (Załącznik nr 32, str. 25) podano, że „do czynników kształtujących roczną amplitudę wahań stanów wody (1) należą fale wezbraniowe. Są one łagodzone w pierwszej kolejności w Zbiorniku Włocławek, a w nowym zbiorniku może nastąpić dalsza ich redukcja. W konsekwencji ograniczony może być zasięg wezbraniowych zalewów na obecnych terenach zalewowych Wisły, a w dopływach Wisły poniżej nowego stopnia cofka wywołana wezbraniem wód w Wiśle może mieć mniejszy zasięg niż obecnie. Każda z tych zmian będzie miała wpływ na siedliska (ich florę i faunę), których funkcjonowanie uzależnione jest od okresowego zalewania, a nie podtapiania.”

W związku z powyższym planowanie kompensacji, tj. prowadzenie nasadzeń wierzbowych w strefie brzegowej lub na wyspach w obrębie nowego zbiornika na rzece Wiśle nie może zostać uznane, jako właściwie zaplanowana kompensacja przyrodnicza. Koncepcja ta bowiem nie zapewni odtworzenia łągów wierzbowych lub topolowych, które obecnie są tam wykształcone, lecz na skutek spowolnionego przepływu wód będzie sprzyjać wykształceniu się siedlisk bagiennych. Natomiast kompensacja zaplanowana dla lasów łągowych poniżej stopnia wodnego również nie zapewni właściwego reżimu hydrologicznego i nanoszenia rumoszu z rzeki dla ww. siedlisk, gdyż wskazuje się (Załącznik nr 14 str. 55), że „przy konstrukcji zbiornika na Wiśle poniżej Włocławka spodziewane są umiarkowane zakłócenia zmienności warunków hydrologicznych, stąd też dla ekosystemów poniżej stopnia wodnego istotnymi zakłóceniami będą: przerwanie kontinuum rzeczno, które należy wyeliminować poprzez budowę sprawnie działającego kanału obejścia oraz przerwanie procesów hydromorfologicznych”.

Proponowane pozostawienie części obszarów do sukcesji naturalnej w zależności od wariantu od 25 % do 97 % (załącznik H zakłada pod obsiew naturalny ok. 34 ha) planowanych powierzchni do kompensacji nie jest działaniem na rzecz odtworzenia utraconych siedlisk lasów łągowych w tarasie Doliny Wisły, gdyż nie gwarantuje „odzyskania” utraconych powierzchni istniejących zbiorowisk leśnych

o określonych cechach i funkcjach. Raport nie uwzględnia informacji o powierzchniach w typach zbiorowisk lasów łęgowych (wierzbowe, topolowe) oraz nie odnosi się do stanu ich zachowania. Pozostawienie obszaru do naturalnej sukcesji będzie prowadzić do niepewnego wykształcania się w pierwszej kolejności zespołów pionierskich – ziołoroślowych, zaroślowych, a nie leśnych. Jednocześnie efekt taki zostałby uzyskany w przypadku braku realizacji inwestycji w momencie zaniechania gospodarowania na danych terenach.

Uwzględniając powyższe wątpliwym jest czy dotychczas użytkowane grunty orne, łąki oraz pastwiska mogą stać się płacami lasów łęgowych, gdzie czynnikiem niezbędnym do wykształcenia tego typu siedliska w warunkach naturalnych bądź zbliżonych do naturalnych jest mada rzeczna. Ponadto tereny takie nie mogą zostać uznane za właściwie dobrane do realizacji działań kompensujących, jeśli w ich obrębie pozostaną rosnące gatunki obcego pochodzenia.

Mając na względzie art. 34 ust. 1 ww. ustawy o ochronie przyrody oraz stanowisko Rzecznika Generalnego Komisji w sprawie przeciwko Austrii – C-209/04, w którym wskazał, że „jeżeli realizacja środków koniecznych do zapewnienia spójności sieci Natura 2000 jest jeszcze niepewna, nie można wydawać zezwolenia na projekt wpływający niekorzystnie na dany teren. W przeciwnym razie zachodzi obawa, że obszar ochronny zostanie naruszony bez zapewnienia spójności sieci Natura 2000.”

W związku z przewidywanym (potwierdzonym w analizach przedłożonego raportu o oddziaływaniu na środowisko) znacząco negatywnym oddziaływaniem planowanego przedsięwzięcia na obszary Natura 2000 Włocławska Dolina Wisły PLH040039, Nieszawska Dolina Wisły PLH040012 oraz brakiem pewności co do efektywności zastosowanych działań kompensujących, skierowanych dla lasów łęgowych (siedliska o kodzie 91E0*), różanki, kozy, łososia i drożności migracyjnej ryb i minogów, istnieją przesłanki do stwierdzenia naruszenia integralności obszarów Natura 2000, w tym: Włocławska Dolina Wisły PLH040039; Nieszawska Dolina Wisły PLH040012; Dolina Wisłoka z D opływami PLH180053; Wisłok Środkowy z Dopływami PLH180030; Dorzecze Górnego Sanu PLH180021; Dolina Dolnego Sanu PLH180020; Rzeką San PLH180007 i spójności całej sieci.

Na podstawie przeprowadzonej analizy przedłożonego raportu ustalono, że skutkiem planowanej budowy nowej tamy w dowolnym wariantcie lokalizacyjnym będzie, pomimo zastosowanych działań kompensacyjnych, utrata wartości, znaczenia oraz funkcji obszaru Natura 2000 Włocławska Dolina Wisły PLH040039, której obecny teren swobodnie płynącej rzeki z odcinkami przełomowymi zostanie zastąpiony zbiornikiem powstałym wskutek

piętrzenia w jej najcenniejszych odcinkach. Zmiana uwarunkowań siedliskowych przyczyni się do przekształcania obecnej struktury gatunkowej awifauny, organizmów wodnych oraz struktury siedlisk przyrodniczych bezpośrednio związanych z nizinną doliną rzeczną, a skutkiem oddziaływań pomimo podjętych działań kompensacyjnych będzie trwała utrata części przedmiotów ochrony Włocławskiej Doliny Wisły, w tym: siedliska priorytetowego 91E0* łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo -fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*), różanki *Rhodeus amarus*, kozy *Cobitis taenia*, oraz prawdopodobne znaczące pogorszenie stanu zachowania populacji i warunków determinujących migrację łososia *Salmo salar*.

W związku z powyższymi ustaleniami Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy uznał za niecelowe prowadzenie dalszego postępowania, tj. procedury z udziałem społeczeństwa oraz zasięgnięcia ponownej opinii w sprawie realizacji przedsięwzięcia od organów inspekcji sanitarnej, bowiem dalsze procedowanie byłoby wbrew ekonomice procesowej. Zebranie kolejnych dowodów w sprawie i ewentualne uwagi społeczeństwa nie mogłyby wpłynąć na treść rozstrzygnięcia niniejszej decyzji, z powodu art. 81 ust. 2 i 3 ustawy ooś.

Po analizie otrzymanych dwóch stanowisk Dyrektora Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej i Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gdańsku, a także w oparciu o załączone materiały i zgromadzoną dokumentację Organ rozpatrzył sprawę i na podstawie art. 10 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. KPA, w trybie art. 49 tej ustawy, w związku z art. 74 ust. 3 ustawy ooś, zawiadomił w dniu 9 grudnia 2015 r. strony postępowania poprzez obwieszczenie znak: WOO.4233.1.2015.KŚ.62, o możliwości zapoznania się, a także wypowiedzenia, co do zabranych dowodów i materiałów w sprawie, wyznaczając termin 7 dni od dnia doręczenia, na zapoznanie się z dokumentacją sprawy. Obwieszczenie zamieszczono na stronie internetowej i na tablicy ogłoszeń Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, a także na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Czernikowo, Urzędu Gminy Raciążek, Urzędu Miasta i Gminy w Dobrzyniu nad Wisłą, Urzędu Gminy Fabianki, Urzędu Gminy Bobrowniki, Urzędu Gminy Obrowo, Urzędu Gminy Lubicz, Urzędu Gminy Włocławek, Urzędu Miasta Włocławek, Urzędu Gminy Lubraniec, Urzędu Gminy Waganiec, Urzędu Miasta Ciechocinek, Urzędu Miasta w Nieszawie, Urzędu Gminy Aleksandrów Kujawski.

Wnikliwa analiza zgromadzonego materiału i jego ocena uniemożliwiła Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Bydgoszczy wydania zgody na realizację planowanego przedsięwzięcia.

Należy zaznaczyć, że w toku postępowania strony nie zgłosiły żadnych uwag i wniosków. Natomiast zgłosiły chęć uczestnictwa w przedmiotowym postępowaniu zgodnie z art. 44 KPA:

1. Towarzystwo Ochrony Przyrody, pismem z dnia 1 kwietnia 2015 r.;
2. Towarzystwo Przyrodnicze ALAUDA, pismem z dnia 17 kwietnia 2015 r. (wpływ: 24.04.2015 r.);
3. Fundacja Greenmind, pismem z dnia 5 maja 2015 r. (wpływ: 8.05.2015 r.);
4. Fundacja WWF Polska, pismem z dnia 25 maja 2015 r. (wpływ: 5.06.2015 r.);
5. Stowarzyszenie „Lepsze Jutro”, pismem z dnia 30 grudnia 2015 r. (wpływ: 4.01.2016 r.);
6. Stowarzyszenie Inicjatyw Obywatelskich „Wspólna Sprawa”, pismem z dnia 30 grudnia 2015 r. (wpływ: 4.01.2016 r.);
7. Ogród Warszawa Stowarzyszenie na rzecz Krajobrazu Kulturowego, pismem z dnia 30 grudnia 2015 r. (wpływ: 31.12.2015 r.);
8. Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków, pismem z dnia 30 grudnia 2015 r. (wpływ: 4.01.2016 r.).

Zgodnie z art. 85 ust. 3 ustawy ooś, organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach podaje do publicznej wiadomości informacje o wydanej decyzji i o możliwościach zapoznania się z jej treścią oraz z dokumentacją sprawy.

Biorąc pod uwagę powyższe należało orzec jak w sentencji.

POUCZENIE

Od niniejszej decyzji służy odwołanie do Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie za pośrednictwem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji.

REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA W BYDGOSZCZY
WŁODZIMIERZ CIEPŁY